

Cuarto Simposio Internacional sobre Historia de la Electrificación.
La electrificación y el territorio. Historia y futuro

La Central hidroelèctrica de Terradets (1932-1935)

Jordi Solà i Mas

La Central hidroelèctrica de Terradets és la última central que es va construir dins de la concessió d'aigua del riu Noguera Pallaresa (Pallars Jussà), propietat de F.S. Pearson, per el desenvolupament hidroelèctric del tram comprès entre Pobla de Segur i Camarasa, mitjançant l'empresa Barcelona Traction Light & Power Co Ltd i la seva filial Riegos y Fuerza del Ebro. Els primers treballs de la concessió s'inicien el 1911 amb la construcció de la Central hidroelèctrica de Sant Antoni. Paral·lelament, Emili Riu, al front de Energia Eléctrica de Catalunya, desenvolupa un altre projecte hidroelèctric a la Vall Fosca, aprofitant el potencial hidràulic dels llacs pirinencs. La posada en marxa d'aquests dos grans projectes hidroelèctrics va significar el desenvolupament econòmic i la transformació territorial del Pallars Jussà, alhora que van contribuir decisivament a l'electrificació i el creixement industrial de l'entorn metropolità de Barcelona (Tarraubella, 1990; Boneta, 2003).

El projecte de Pearson topa, inicialment, amb la oposició del territori amb el qual es pacten diverses millores, fonamentalment, acords d'expropiació de terres, dotació d'aigua per la modernització del regadiu i electricitat gratuïta per enllumenat públic, domèstic i industrial. Tanmateix, la modificació en diversos moments del projecte inicial té efectes en la ocupació i la transformació del territori i genera conflictes periòdics per l'incompliment dels acords d'aigua i electricitat.

L'estudi de la construcció de la central hidroelèctrica de Terradets té com a objectiu posar de relleu aquests canvis i la incidència que tenen en les relacions entre l'empresa i el territori, vint anys després dels primers acords. Els resultats comporta la ocupació de terrenys de Guàrdia de Noguera i Llimiana, municipis que no estaven afectats inicialment per les obres; la modificació de la carretera de Balaguer a la frontera francesa, l'actual C-13; i assolir la dotació d'aigua de reg acordada el 1911 mitjançant la construcció de nous regadius en aquells municipis que n'havien quedat exclosos.

Les fonts utilitzades per a l'estudi provenen, bàsicament, de la documentació del Fons històric d'Endesa, arxius municipals de Castell de Mur i Llimiana, Arxiu comarcal del Pallars Jussà i Arxiu històric de Lleida.